

2014-11-17
Dnr: REV 28:5-2014

145468

Landstingsstyrelsen

Granskning av delårsrapport per augusti 2014

Landstingsstyrelsens delårsrapport till fullmäktige ska ge svar på frågan om styrelser och nämnder håller sig till de beslut och direktiv som fullmäktige beslutat. Delårsrapporten ska också innehålla prognoser om det är troligt att fullmäktiges mål kommer att uppnås vid årets slut.

Bedömning av måluppfyllelsen för finansiella mål

Granskningen av den ekonomiska redovisningen per augusti 2014 visar att landstinget i allt väsentligt har en väl fungerande bokslutsprocess och att den finansiella redovisningen tagits fram i enlighet med lag om kommunal redovisning och god redovisningssed. Räkenskaperna ger en rättvisande bild av resultatet per augusti 2014 och utgör därmed ett vederhäftigt underlag för prognoser om fullmäktiges finansiella mål kommer att nås vid årets slut. När det gäller fullmäktiges finansiella mål lämnar vi följande bedömningar:

- Landstinget ska ha ett positivt ekonomiskt resultat som uppgår till minst 2 procent av skatteintäkter och generella statsbidrag. Landstingsstyrelsen bedömer att fullmäktiges resultatmål kommer att nås vid årets slut. Vi instämmer i landstingsstyrelsens bedömning om att målet kommer att uppnås vid årets slut.
- Investeringar ska finansieras utan extern upplåning. Vi instämmer i landstingsstyrelsens bedömning om att detta mål kommer att nås för år 2014.
- Det totala pensionsåtagandet ska vid utgången av år 2015 vara finansierat till minst 25 procent. Vi avstår från att uttala oss om måluppfyllelsen eftersom det för år 2014 saknas angivet målvärde.

Vi bedömer att landstingsstyrelsen kan utveckla sin koncernredovisning. En iakttagelse i granskningen är att landstingsstyrelsen i delårsrapporten endast lämnar en allmän kommentar om att samtliga bolag utom Västerbottens museum AB och Almi Nord AB redovisar överskott eller nollresultat. Landstingsstyrelsen uppger också att Norrtåg AB har en bra ekonomi och stabil likviditet. Vi anser att det finns utrymme att utveckla skrivningarna i delårsrapporten om finansiella risker som är kopplade till bolagen. Vår bedömning gäller för samtliga bolag i allmänhet och för Länstrafiken i Västerbotten AB, Norrtåg AB och Umeå Busstation AB i synnerhet.

2014-11-17

Dnr: REV 28:5-2014

Bedömning av måluppfyllelsen för verksamhetsmål

När det gäller landstingsstyrelsens uppföljning av verksamhetsmål i delårsrapporten så visar granskningen att styrelsen utvecklat sin redovisning jämfört med tidigare år. Styrelsen har blivit tydligare med att kommentera resultat, lämna prognos för måluppfyllelse vid årets slut samt uppge inom vilka områden åtgärder är vidtagna för att rätta till avvikelser.

Redovisningen av verksamhetsmålen i delårsrapporten är dock ännu inte tillräckligt utvecklad för att man ska kunna bedöma om det är troligt att fullmäktiges mål kommer att nås vid årets slut. Ett grundläggande problem är att landstingsstyrelsen och flera av övriga styrelser och nämnder i alltför liten utsträckning utvecklat mätbara mål. Detta bidrar till svårigheter när landstingsstyrelsen ska följa upp målen och bedöma måluppfyllelsen vid årets slut.

Rekommendationer

Med anledning av iakttagelserna i granskningen lämnar vi följande rekommendationer till landstingsstyrelsen:

- Utveckla koncernredovisningen i delårsrapporten. Beskriv utförligare finansiella risker kopplade till de bolag som ligger under Regionförbundet i Västerbottens län.
- Ta fram fler mätbara mål för det egna verksamhetsområdet. Mål som inte är mätbara eller som inte går att följa upp på grund av att det saknas underlag bör omformuleras eller tas bort.
- För dialog med övriga styrelser och nämnder om att mätbara mål är en förutsättning för såväl landstingsstyrelsen som övriga styrelser och nämnder att värdera resultat av genomförd verksamhet.

Underliggande rapporter (nr 12/2014 och 13/2014) bifogas för kännedom till landstingsstyrelsen. Vid revisorernas överläggning den 17 november 2014 beslöt revisorerna enhälligt att ställa sig bakom rekommendationer i detta missiv.

För landstingets revisorer

Christer Fessé
Ordförande
Sven-Olov Södermark
Vice Ordförande

LANDSTINGSREVISIONEN

Granskning av delårsbokslut per augusti 2014

Rapport nr 12/2014

November 2014
Peter Bjureberg och Malin Westerberg Blom, EY
Dnr: REV 61:2-2014

Västerbotten läns landsting

Granskning av delårsbokslut 2014-08-31

Genomförd på uppdrag av revisorerna

Building a better
working world

Innehållsförteckning

1	SAMMANFATTNING OCH BEDÖMNING	3
2	INLEDNING	4
2.1	Bakgrund	4
2.2	Syfte och revisionsfrågor	4
2.3	Avgränsning och ansvar	5
2.4	Revisionskriterier	5
2.5	Metod och genomförande	5
3	RÄTTVISANDE RÄKENSKAPER	6
3.1	Bokslutsprocessen	6
3.2	Förändrade redovisningsprinciper och efterföljsamhet av riktlinjer	7
3.3	Resultaträkningen	8
3.4	Balansräkningen	10
3.5	Bedömning	11
4	UPPFÖLJNING AV MÅL FÖR GOD EKONOMISK HUSHÅLLNING	12
4.1	Finansiella mål	12
4.2	Balanskravet	13
4.3	Bedömning	13

1 Sammanfattning och bedömning

EY har på uppdrag av revisorerna i Västerbottens Läns Landsting översiktligt granskat Västerbottens Läns Landstings delårsbokslut och styrelsens delårsrapport per 2014-08-31. Granskningen har genomförts i enlighet med rekommendationer från normgivande organ och med beaktande av god revisionsred.

Efter genomförd granskning bedömer vi att;

- den finansiella redovisningen har tagits fram i enlighet med Lag om kommunal redovisning och god redovisningsred/normgivning,
- räkenskaperna i allt väsentligt ger en rättvisande bild av resultatet för perioden och ställningen per 2014-08-31 och att det därmed utgör ett vederhäftigt underlag för uttalad prognosbedömning av 2014 års resultat. Dock finns det utrymme för ytterligare förbättringar vad gäller beskrivning av finansiella risker kopplade till bolagens verksamhet i allmänhet samt spår- och busstrafik i synnerhet.
- finansiella mål för god ekonomisk hushållning har fastställts och följts upp,
- såväl fastställt investeringsmål som resultatmål kommer att kunna infrias 2014 men Landstingets styrelse och nämnder står inför fortsatt svåra utmaningar med att anpassa verksamheternas kostnadsramar till den finansiering som finns att tillgå,
- Landstinget kommer att kunna redovisa ett positivt balanskravsresultat för 2014.

Den underliggande och för Landstinget påverkbara nettokostnaden utvisar en prognostiserad negativ budgetavvikelse om -82 Mkr för 2014. Vi noterar att den beräknade avvikelsen inte är i paritet med utvecklingen för årets två första tertial. Mot bakgrund av den historiska utvecklingen och med respekt för de problemområden som utgör grunden till de negativa avvikelserna, torde risken för en viss överoptimism av bedömt årsutfall inte vara försumbar.

Våra observationer från granskningen kan vidare sammanfattas i följande noteringar:

- Som vi tidigare påpekat bör processen för delårsrapporter/årsredovisning stramas upp och tidigareläggas i sina respektive beståndsdelar.
- Inför avgivandet av årsredovisningen bör upplysningarna kring bolagskoncernen ses över, inkluderande beskrivning av finansiella risker kopplade till bolagens verksamhet i allmänhet samt spår- och busstrafik i synnerhet.
- Tidigare gjorda påpekanden och rekommendationer gällande bland annat hantering av automatkonterade periodiseringar och läkares jourkompensation kvarstår.
- Landstinget rekommenderas att prioritera arbetet med att implementera komponentredovisning avseende materiella anläggningstillgångar.
- I vår rapport efter den utförda bokslutgranskningen 2013 framförde vi synpunkten att en sammanhållen rapport avgiven av landstingsstyrelsen för Landstingets samlade verksamhet, bör inkludera en avvikelseanalys av de ingående verksamheternas resultatutveckling. Detta med såväl information om väsentliga orsaker som handlingsplaner för verksamheter uppvisande negativa budgetavvikelser. Vi konstaterar att vår synpunkt inte har uppmärksamats i årets upprättade delårsrapporter.

2 Inledning

EY har på uppdrag av revisorerna i Västerbottens Läns Landsting översiktligt granskat Västerbottens Läns Landstings (Landstingets) delårsbokslut och delårsrapport per 2014-08-31. En motsvarande granskning har tidigare under året genomförts avseende delårsbokslut och delårsrapport per 2014-04-30. Denna granskning avrapporterades till revisorerna i revisionsrapport daterad den 2 juni 2014.

2.1 Bakgrund

Revisorerna skall enligt kommunallagen årligen pröva om verksamheten sköts på ett ändamålsenligt och från ekonomisk synpunkt tillfredställande sätt, om räkenskaperna är rättvisande och om den interna kontrollen är tillräcklig.

Lagen ställer krav på att budgeten ska innehålla finansiella mål samt mål och riktlinjer för verksamheten. Målen ska utvärderas och redovisas i delårsrapporten.

Enligt de riktlinjer som gäller ska revisorernas granskning av Landstingets delårsbokslut och verksamhetsberättelse söka svaret till följande frågor:

1. Har verksamheten drivits så att fullmäktiges beslutade verksamhetsmål uppnås?
2. Är det troligt att fullmäktiges finansiella mål kommer att uppnås?
3. Kommer ett balanserat resultat att uppnås vid årets slut? Om inte, finns åtgärder för att nå balans angivna och är de tillräckligt tydliga?

2.2 Syfte och revisionsfrågor

Syftet med denna granskning är att ge revisorerna vägledning för att kunna uttala sig om fråga två och tre ovan.

Vidare är målsättningen med granskningen att bedöma om delårsrapporten ger en rättvisande bild av Landstingets resultat för årets första åtta månader och ställning per 2014-08-31, samt om rapporten är upprättad enligt Lagen om kommunal redovisning (KRL). Detta arbete utförs med främsta syfte att pröva huruvida upprättat delårsbokslut utgör ett vederhäftigt underlag för uttalad prognosbedömning av 2014 års verksamhetsresultat.

Följande revisionsfrågor skall besvaras genom granskningen:

- ☐ Ger delårsrapporten en rättvisande bild av resultat och ställning?
- ☐ Är landstingsstyrelsens avgivna delårsrapport upprättad i enlighet med Lagen om kommunal redovisning och god redovisningssed?
- ☐ Ger delårsrapporten svar på frågan om det är troligt att landstingsfullmäktiges beslutade finansiella mål kommer att uppnås?
- ☐ Kommer ett balanserat resultat att uppnås vid årets slut? Om inte, redovisas i delårsrapporten tydliga åtgärder för att nå balans?

Rapporten innefattar väsentliga iakttagelser och sammanfattande bedömningar.

2.3 Avgränsning och ansvar

Granskningen ska omfatta samtliga styrelser och nämnder inom Landstinget. Granskningsuppdraget ställer inte krav på att alla verksamheter skall granskas ingående. Det handlar istället om en mera översiktlig granskning och bedömning av delårsrapporten. En översiktlig granskning är väsentligt begränsad i förhållande till en revision.

Ansvar för upprättande av delårsrapporten och för att Landstinget i delårsrapporten uppvisar en rättvisande bild av räkenskaperna, med en vederhäftig prognos för helåret, ligger på Landstingets styrelse.

2.4 Revisionskriterier

Granskningen har skett i enlighet med kommunallagen och andra författningar om revision, revisionsreglementet samt enligt god revisions sed i kommunal verksamhet. Vidare har de rekommendationer och utkast till rekommendationer som RKR (Rådet för Kommunal Redovisning) och SKYREV (Föreningen Sveriges Kommunala Yrkesrevisorer) utger varit vägledande.

Landstingsstyrelsens ansvar för rättvisande räkenskaper och årsredovisningen regleras i följande lagar, mål och normer, vilka utgör den norm/ de kriterier som granskningens resultat värderas mot:

- ▶ Lag om kommunal redovisning (KRL), kap 9.
- ▶ Kommunallagen, kap 6,8,9
- ▶ Landstingets fastställda mål för god ekonomisk hushållning
- ▶ God redovisningssed

2.5 Metod och genomförande

Granskningen har genomförts i enlighet med rekommendationer från normgivande organ och med beaktande av god revisions sed. Dess huvudsakliga syfte är att ge landstingsfullmäktige ledning för den fortsatta styrningen av verksamheten så att god ekonomisk hushållning kan uppnås.

Riskbedömningen är central i vår metod. Kombinationen av inneboende risk, kontrollrisk och revisionsrisk utgör grunden för vår bedömning av erforderliga granskningsinsatser såväl vad avser art som omfattning.

Granskningen har genomförts genom intervjuer med nyckelpersoner i bokslutsprocessen och genom att analytiskt granska resultatutfallet med syftet att följa upp eventuellt oväntade och oförklarliga avvikelser, såväl för Landstinget sammantaget som för ingående verksamhetsområden. Substansgranskning av väsentliga balansposter har också genomförts liksom en uppföljning av processen för framtagandet av delårsbokslut med prognos samt de antaganden som ligger till grund för prognosen. Förutom granskning av sifferdelen i delårsrapporten har granskningen även omfattat finansiell information återgiven i förvaltningsberättelsen.

Rapporten har kommunicerats med Landstingets redovisningschef.

3 Rättvisande räkenskaper

En förutsättning för att kunna bedöma om en ekonomi är i balans är rättvisande räkenskaper. Delårsbokslutet skall upprättas enligt god kommunal redovisningssed, vilket innebär att samma redovisningsprinciper ska tillämpas som vid årsbokslut. Detta medför krav på bokslutsprocessen att rutinerna anpassas så att det är möjligt att få fram uppgifter till delårsbokslutet, till exempel skall periodiseringar av väsentliga poster ske enligt samma principer som vid årsbokslutet.

3.1 Bokslutsprocessen

Vår samlade bedömning efter utförd granskning är att ekonomistaben förfogar över kompetent personal för den ekonomiska rapporteringen. Landstinget bedöms att ha en utvecklad och fungerande bokslutsprocess. Dokumentationen och kvaliteten i bokslutet bedöms över lag hålla en tillfredsställande nivå. Vi vill dock framföra följande iakttagelser:

- Processen för delårsrapporter/årsredovisning bör stramas upp och tidigareläggas i sina respektive beståndsdelar.
- I likhet med tidigare genomförda granskningar, har vi vid granskning av delårsrapporten per 2014-08-31 gjort noteringar kring bristen på kontroll av ingående delposter i balansräkningen gällande automatkonterade periodiseringar. Med en automatkonterad periodisering menas exempelvis en sedan tidigare bokförd utgifts/intäktsverifikation som fördelats framåt i tiden för den period affärshändelsen avser. Problemet är som störst i början på året eftersom de flesta posterna har periodiserats ner till noll vid årsbokslutet.

Att balanskonton skall kunna specificeras vid ett bokslut utgör ett grundläggande krav. Landstinget har med hjälp av programvaruleverantören tagit fram en rapport för att identifiera ingående delposter i dessa balansräkningsposter, men rapporten har fortfarande brister innan den kan användas fullt ut. Kontroll av ingående delposter kan således inte genomföras, vilket är en brist som snarast möjligt bör åtgärdas.

Bland ovan nämnda interimsposter ingår även tandvårdsabbonemang, utan koppling till ett försystem. Detta genererar ytterligare transaktioner till ett redan innan transaktionsintensivt konto. Samtidigt blir kontrollen över vilka delposter/skulder som finns avseende tandvårdsabbonemang än svårare att ha kontroll på.

Vid vår analys av ingående delposter har vi noterat problemet att interna periodiseringar via manuella bokföringsorder blåser upp den externa balansräkningen. Resultaträkningens poster redovisas däremot som interna poster och elimineras i externredovisningen.

Interna periodiseringar via manuella bokföringsorder uppkommer vid fördelning av intäkter (exempelvis ALF-medel, sjukvårdsrådgivning m m) över året och genererar att samma belopp hamnar som både tillgång och skuld i balansräkningen. Vår analys av ingående delposter visar att detta belopp uppgår till ca 330 Mkr i delårsbokslutet per 2014-08-31.

- Vi har i tidigare avlämnade rapporter påtalat vikten av att lanstinget bör se över rutinerna för att säkerställa en så korrekt redovisning av köpt respektive såld vård i tiden. Upplupna intäkter för såld vård beräknas i delårsbokslutet per 2014-08-31 en-

ligt samma principer som tidigare och uppgår till 31,6 Mkr, vilket är en ökning av intäkterna med ca 10,0 Mkr mot samma tidpunkt ifjol och mot årsbokslutstillfället.

Vad gäller köpt vård, kan vi efter utförd granskning av bokslut per 2014-08-31, konstatera att upplupna kostnader för utomlänsvård har bokats upp med 10,7 Mkr, vilket är en stor förbättring. Vid samma tidpunkt ifjol hade någon sådan uppbokning inte gjorts. Uppbokningen är en uppskattning som i efterhand har stämts av mot konsumtionsfiler från storsjukhusen, vilket visar på en mindre avvikelse på 1,6 Mkr i för lågt upptagen skuld. Motsvarande skuld vid årsbokslutet var 17,0 Mkr, vilken baserades på konsumtionsfiler från storsjukhusen.

- Vi har i tidigare rapporter påtalat vikten av att Landstinget ser över regelverket och tillämpningen gällande redovisning av skulder för läkares jourkompensation. I underlaget för jourkulden per 2014-08-31 ingår en rad läkare med mycket höga jourkulder, totalt åtta personer där beloppet är över 1 Mkr. Dessa jourkulder har upparbetats under en mycket lång tid. Jourkulden redovisas i bokslutet som en kortfristig skuld, vilket innebär att avsikten är att reglera den under kommande år. Våra noteringar från tidigare år kvarstår och vi rekommenderar en översyn av hanteringen.
- Anläggningsregister för hjälpmedelsutrustning finns i Landstinget sedan 2014-04-30, men tidigare noterad differens mot huvudbok finns kvar. Dock har beloppet minskat marginellt från 2,0 till 1,7 Mkr (mer i anläggningsregistret än i huvudbok).
- De bidrag som är kopplade till investeringar uppgår per 2014-08-31 till 96,6 Mkr. Investeringsbidrag skall enligt RKR redovisas som en skuld vid mottagandet och därefter upplösas i samma takt som tillgången skrivs av. Landstinget tillgodoser den redovisningsmässiga hantering som följer detta regelverk genom ett manuellt sidordnat system. Eftersom en manuell hantering alltid ökar risken för fel, bör Landstinget undersöka möjligheten att uppdatera berörda system för att tillgodose de ökade kraven. Enligt uppgift är avsikten att automatisera hanteringen under 2015.

Vår granskning av resultatutvecklingen och balansräkningen kommenteras vidare i avsnitt 3.3 och 3.4 nedan.

3.2 Förändrade redovisningsprinciper och efterföljsamhet av riktlinjer

För de fall det förekommer avsteg från Rådet för kommunal redovisning, RKR:s rekommendationer, skall skäl för detta anges i delårsrapporten. I delårsrapporten anges ändrade redovisningsrutiner på grund av kortare tid för upprättande av bokslut och konsekvenser av dessa. I detta innefattas att finansiella placeringar värderas till kurs 31/7 2014 samt att upplupna räntor upptagits t o m juli månad och med en beräknad del för augusti månad.

Rådet för kommunal redovisning har i sin rekommendation rörande materiella anläggningstillgångar (RKR 11.4) förtydligat krav på att även kommuner och landsting ska tillämpa komponentredovisning för materiella anläggningstillgångar från 2014. Västerbottens läns landsting tillämpar inte denna rekommendation vid upprättandet av delårsbokslutet 2014-08-31. Av delårsrapporten framgår hur arbetet fortskrider. Vi har för avsikt att följa upp detta arbete i samband med granskningen av årsredovisningen 2014.

I delårsrapportens beskrivning av redovisningsprinciper saknar vi ett avsnitt om vilka redovisningsprinciper som tillämpats för den sammanställda redovisningen, enligt vilken metod

konsolideringen genomförts, vilket redovisningsregelverk som tillämpas i övriga koncernen och huruvida detta överensstämmer med RKR:s rekommendationer eller ej.

3.3 Resultaträkningen

3.3.1 Översiktlig sammanställning av resultat, budgetavvikelse och prognos

Belopp i Mkr	Resultat jan-aug 2013	Resultat helår 2013	Resultat jan-aug 2014	Budget differens per aug 2014	Budget differens per apr 2014	Prognos 2014 per april 2014	Prognos 2014 per augusti 2014	Budget helår 2014
Verksamhetens intäkter	1 421	2 550	1 611	20	23			
Verksamhetens kostnader	-5 498	-8 730	-5 869	-98	-66	-6 785	-6 801	-6 719
Avskrivningar, plan	-201	-305	-205	6	3			
Bedömd återbet AFA (2004)						50	0	0
Verksamhetens nettokostnader	-4 278	-6 485	-4 462	-72	-40	-6 735	-6 801	-6 719
Skatteintäkter	3 260	4 885	3 524	18	7	5 280	5 286	5 259
Generella statsbidrag	1 159	1 735	1 120	7	4	1 682	1 680	1 670
Finansnetto	-337	-350	57	107	27	-26	60	-75
Resultat före extraordinära poster	-196	-215	239	60	-2	200	225	135
Extraordinära poster	0	0	0	0	0	0	0	0
Periodens resultat/prognos	-196	-215	239	60	-2	200	225	135

3.3.2 Resultatutfall för delåret, åtta månader 2014

Periodens resultat 239 Mkr överstiger motsvarande budgeterade med 60 Mkr, med följande fördelning (jmf med situationen efter tertial 1, april 2014):

▶ Nettokostnadsutfall	-72 Mkr	(- 40 Mkr)
▶ Skatter och statsbidrag	25 Mkr	(11 Mkr)
▶ Finansnetto	<u>107 Mkr</u>	<u>(27 Mkr)</u>
Nettoavvikelse	60 Mkr	(- 2 Mkr)

Det bör noteras att verksamhetens kostnader alltså fortsätter att utvecklas negativt i förhållande till budgeterade nivåer. Som framgår av ovanstående uppställning är det för Landstinget opåverkbara faktorer som möjliggjort den positiva budgetavvikelsen efter två tertial. Inte minst då utvecklingen på de finansiella marknaderna under rapportperioden, en faktor som naturligtvis är mycket svårbedömd sett ur ett framtidsperspektiv. I upprättad delårsrapport sker en redovisning av orsakerna till att kostnadsutvecklingen inte är den förväntade. Dessa är främst hänförliga till sedan tidigare kända och kommenterade problemområden som bemanningsproblematik, med överskridna personalkostnadsramar samtidigt som även kostnader för inhyrd personal ökar jämfört med tidigare år. Det senare till följd av brist på specialkompetens inom flera områden. En ökad grad av sjukfrånvaro uppges också ha bidragit till kostsamma lösningar. Bland övriga orsakssamband, som omnämns i rapporten, kan nämnas fördyringar till följd av ökade kostnader för den högspecialiserade köpta vården, men också ökade underhållskostnader till följd av "sjuka-hus-problematiken" och ökade kostnader för medicinteknisk utrustning samt kostnader för medicinskt material.

Vår genomförda granskning har inte påvisat några väsentliga avvikelser i förhållande till hur Landstingets resultat har redovisats i delårsrapporten per augusti. Det bör dock noteras att

årets resultat kommer att påverkas positivt av intäktsförda specialdestinerade statsbidrag intjänade under 2013 och tidigare om 23 Mkr samt med 6 Mkr till följd av en återföring av en sedan tidigare gjord nedskrivning av garantikapital LÖF. Den senare finns redovisad i delårsrapporten som en jämförelsestörande post.

I vår rapport efter den utförda bokslutsgranskningen 2013 framförde vi synpunkten att en sammanhållen rapport avgiven av landstingsstyrelsen för Landstingets samlade verksamhet bör inkludera en avvikelseanalys av de ingående verksamheternas resultatutveckling. Detta med såväl information om väsentliga orsaker som handlingsplaner för verksamheter uppvisande negativa budgetavvikelser. Vi konstaterar att vår synpunkt inte har uppmärksamats i årets upprättade delårsrapporter.

3.3.3 *Prognos för helåret*

Baserat på upprättat delårsbokslut, efter årets första åtta månader, prognostiseras för helåret 2014 ett positivt resultat om 225 Mkr jämfört det budgeterade om 135 Mkr. Detta efter att prognosen i ett mycket sent skede i delårsbokslutsprocessen justerats ner med 50 Mkr till följd av att AFA inte kommer att besluta om någon återbetalning av premier för avtalsförsäkringar under 2014. Den tidigare bedömda återbetalningen har på ett onödigt utmanande sätt inkluderats i tidigare lämnade prognoser, vilket vi kommenterade och kritiserade i vår rapport efter granskningen av delårsbokslutet per april. Exkluderat denna justering utvisar augustiprognosen en ökning med 75 Mkr jämfört med det prognostiserade resultatet efter delårsbokslutet i april. Som framgår av vår resultatutvecklings-tabell ovan, är det framförallt utsikten om ett ytterligare förbättrat finansnetto som svarar för den tilltagande optimismen.

Den underliggande och för Landstinget påverkbara nettokostnaden utvisar en prognostiserad negativ avvikelse om -82 Mkr. Det bör således observeras att den beräknade avvikelsen inte är i paritet med utvecklingen för årets två första tertial. Mot bakgrund av den historiska utvecklingen och med respekt för de problemområden som avses, torde risken för en viss överoptimism av bedömt årsutfall inte vara försumbar.

3.3.4 *Utförd granskning av resultaträkningen*

Förutom en genomförd analytisk granskning av intäkts- och kostnadsslagen i resultaträkningen har vi utfört en avstämning av Landstingets finansiering, skatter och generella statsbidrag, visavi staten. Vår genomförda granskning har inte påvisat några väsentliga avvikelser i förhållande till hur Landstingets resultat har redovisats i delårsrapporten.

Verksamhetens nettokostnadsutveckling

I delårsrapporten presenteras en analys av budgetavvikelsen per "anslagsbindningsnivå". Som tillägg till informationen som framgår av delårsrapporten, illustrerar nedanstående tabell verksamheternas andel av de redovisade nettokostnadsutfallen per augusti (8 månader) jämfört med situationen efter april månad (4 månader) och med hur den samlade verksamheten prognostiseras för helåret 2014. Av tabellen framgår även nettoeffekterna av de budgetjusteringar som Landstingsstyrelsen, enligt uppdrag i landstingsplanen, gjort under 2014. Nettokostnadsramen i budgeten har härvid också kommit att utökas med 10 Mkr mot en motsvarande gjord budgetökning av det förväntade generella statsbidraget för läkemedel (under finansieringen).

Nettokostnadsutveckling under 2014	Budgetjust.	Per April	Per Aug	Prognos
Belopp i MKR	under 2014	2014	2014	aug-14
<i>Verksamheter under LTS</i>				
Primärvård	2	-12	-27	
Service	7	-12	-23	
Centralt	-39	6	36	
	-30	-18	-14	
<i>Verksamheter under HSN</i>				
Medicinsk vård	44	-16	-25	
Kirurgisk vård	36	-32	-47	
Regionvård	31	5	-19	
Tandvård	-7	1	-1	
Centralt	-66	17	29	
	38	-25	-63	
<i>Övriga verksamheter</i>	2	3	5	
Verksamheternas nettokostnad	10	-40	-72	-82

Sammanfattningsvis återger tabellen att årets prognostiserade nettokostnadsutfall, -82 Mkr, inte står i paritet med utfallet och utvecklingen under årets två första tertial. Enligt delårsrapporten grundar sig bedömningen i stället på att kostnadsutvecklingen har bromsats upp och att kostnaderna därmed skall kunna följa den ursprungliga budgeterade nivån under årets sista tertial.

Liksom i tidigare rapporter gör vi sammanfattningsvis bedömningen att avvikelserna kan härledas till främst två problemområden. Det ena, att igångsatta besparingsprogram inte ger avsedd effekt och den andra att kända, mer strukturellt betingade problemområden, sedan lång tid inte haft budgettäckning. I delårsrapporten redovisas att effekten av vidtagna åtgärdsplaner under Hälso- och sjukvårdsnämnden uppgår till drygt 33 procent av det planerade årsbeloppet, eller 20 Mkr av 60 Mkr. I delårsrapporten per april redovisades de uppnådda effekterna till 8 Mkr. Noters bör att ingående verksamheter under Landstingsstyrelsen inte omfattas av någon åtgärdsplan med redovisade effekter i delårsrapporten.

3.4 Balansräkningen

Den genomförda översiktliga granskningen av balansräkningen har tagit sin utgångspunkt i att söka svar på stora och/eller oväntade avvikelser jämfört med tidigare perioder. Granskningen har inte påvisat några väsentliga avvikelsernoteringar i förhållande till hur Landstingets

redovisat substansen av tillgångar och skulder i delårsrapporten. Förutom den osäkerhet som följer av problematik beskriven i avsnitt 3.1 ovan, gällande de av redovisningssystemet gällande automatgenererade interimistiska konton, har balansräkningens poster substansgranskats mot dokumenterade underlag utan anmärkning.

Följande granskningsnoteringar kan dock vara värd att notera:

■ Koncernfrågor

I vår rapport efter granskningen av årsbokslut 2013 uppmärksammade vi revisorerna på att det under boksluts- och årsredovisningsprocess inte förelegat erforderlig information för att på ett tillfredsställande sätt kunna bedöma framtida eventuella finansiella risker härrörande till problem knutna till spårtrafiken.

Denna del utvecklades i delårsrapporten per 2014-04-30 i och med att ingående koncernföretag beskrevs med utgångspunkt i utfall och prognos. I delårsrapporten per 2014-08-31 lämnas enbart en allmän kommentar om att "samtliga bolag utom Västerbottens Museum (-127 tkr) och ALMI (-1 219 tkr) visar överskott eller nollresultat. Bolagen prognostiserar genomgående att lagd årsbudget kommer att hålla alternativt att det blir ett överskott. Norrtåg har en bra ekonomi och stabil likviditet." Några närmare kommentarer kring utfall och prognos för övriga bolag görs inte, vilket bör förbättras.

Det finns även utrymme för ytterligare förbättringar vad gäller beskrivning av finansiella risker kopplade till bolagens verksamhet i allmänhet samt spår- och busstrafik i synnerhet.

3.5 Bedömning

- Delårsrapporten bedöms i allt väsentligt vara upprättad i enlighet med lagen om kommunal redovisning och i överensstämmelse med god redovisningssed. Räkenskaper ger i allt väsentligt en rättvisande bild av resultatet för perioden och ställningen per 2014-08-31. Baserat på utförd granskning och genomförda analyser bedömer vi kvalitén på upprättat delårsbokslut som tillfredsställande och att det därmed utgör ett vederhäftigt underlag för uttalad prognosbedömning av 2014 års resultat. Vi har dock lämnat synpunkter i syfte att minimera risker för oupptäckta väsentliga fel kopplade till interimistiska balanskonton.
- Vi noterar att den prognostiserade nettokostnadsutvecklingen för årets resterande fyra månader inte är i paritet med utvecklingen efter årets två första tertial. Förhållandet har sin grund i att Landstingsstyrelsen bedömer att vidtagna kostnadsreducerade åtgärder skall kunna realiseras under verksamhetsårets resterande månader. Mot bakgrund av den historiska utvecklingen så här långt och med respekt för de problemområden som avses, torde risken för en viss överoptimism av bedömt årsutfall inte vara försumbar.
- Verksamheter med redovisade budgetunderskott bedöms alltjämt vara relaterade till två problem. Det ena är att igångsätta besparingsprogram inte ger avsedd. Det andra utgörs av att kända problemområden inte haft budgettäckning.

- En sammanhållen årsredovisning avgiven av landstingsstyrelsen för Landstingets samlade verksamhet, bör inkludera en avvikelseanalys av de ingående verksamheternas resultatutveckling. Med såväl information om väsentliga orsaker som handlingsplaner för verksamheter uppvisande negativa budgetavvikelser.
- Det finns utrymme för ytterligare förbättringar vad gäller beskrivning av finansiella risker kopplade till bolagens verksamhet i allmänhet samt spår- och busstrafik i synnerhet.

4 Uppföljning av mål för god ekonomisk hushållning

Fullmäktige skall fastställa mål för god ekonomisk hushållning och uppföljning av dessa mål skall göras i delårsrapport och i årsredovisning. Revisorerna skall granska och bedöma måluppfyllelsen. Mål för god ekonomisk hushållning omfattar både finansiella mål samt verksamhetsmål. I denna granskning följs endast de finansiella målen upp.

4.1 Finansiella mål

Landstingsstyrelsen utvärderar i sin delårsrapport måluppfyllelsen av de finansiella mål som av landstingsfullmäktige har fastställts i landstingsplanen 2012-2015, samt balanskravsresultatet utifrån bedömd prognos.

Målen för god ekonomisk hushållning har av fullmäktige beslutats till tre kvantifierbara finansiella mål vilka återges och kommenteras nedan;

- ▶ **Landstinget skall ha ett positivt ekonomiskt resultat som uppgår till minst 2 procent av skatteintäkter och generella statsbidrag för vardera året 2013-2015.**

Styrelsen redovisar i delårsrapporten i sin bedömning av måluppfyllelse att fullmäktiges resultatmål om 135 Mkr kommer att kunna infrias. Vi konstaterar, mot bakgrund av vad vi framfört under punkten 3.4.3 ovan, att den bedömda måluppfyllelsen bör tolkas med iakttagelse av viss försiktighet.

- ▶ **Investeringarna ska finansieras utan extern upplåning**

Vi instämmer i Styrelsens bedömning att målet kommer att uppnås sett till innevarande år. Vidare bör noteras fullmäktiges uttalade strategi om att en årlig investeringsnivå skall ligga i paritet med de årliga avskrivningarna. Per augusti mån uppgår investeringsutgifterna till 211 Mkr av den totala fastställda investeringsbudgeten för 2014 om 395 Mkr. Styrelsen gör bedömningen att investeringsutfallet för helåret 2014 kommer att ligga något lägre än fastställd investeringsbudget

Det totala pensionsåtagandet vid utgången av 2015 ska vara finansierat till minst 25 procent.

Det finns inga årsvisa delmål fastställda, vilket innebär att vi inte kan uttala oss om måluppfyllelse för enskilt år/period.

4.2 Balanskravet

Kravet på balans mellan intäkter och kostnader, balanskravet, är lagstadgat enligt Kommunallagen 8 kap. 4 §. Avstämning av balanskravet skall ske i delårsrapporten på basis av det prognostiserade och justerade resultatet för året.

Styrelsen gör i sin delårsrapport denna avstämning och redovisar i sin prognos ett bedömt balanserat justerat resultat för 2014 om 183 Mkr. Enligt vår bedömning kommer Landstinget att kunna redovisa ett positivt balanskravsresultat, även beaktat den osäkerhet till redovisad prognos som kommenterats i punkten 3.4.3 ovan.

4.3 Bedömning

- Finansiella mål för god ekonomisk hushållning följs upp i delårsrapporten.
- Såväl fastställt resultatmål som investeringsmål kommer att kunna infrias 2014.
- Landstinget kommer att kunna redovisa ett positivt balanskravsresultat för 2014.

Umeå den 30 oktober 2014

Peter Bjureberg
Auktoriserad/certifierad revisor

Malin Westerberg Blom
Auktoriserad/certifierad revisor

LANDSTINGSREVISIONEN

Granskning av redovisad måluppfyllelse i del- årsrapport per augusti 2014

Rapport nr 13/2014

November 2014

Richard Norberg, certifierad kommunal revisor, revisionskontoret

Diarienummer: REV 28:4-2014

Innehåll

1. SAMMANFATTANDE ANALYS	3
2. BAKGRUND	4
2.1 GRANSKNING ÅR 2013.....	4
2.2 REVISIONSFRÅGOR, AVGRÄNSNINGAR M.M.	5
3. RESULTAT AV GRANSKNINGEN.....	6
3.1 LANDSTINGSSTYRELSENS BEDÖMNING.....	6
3.1.1 IAKTTAGELSER FRÅN GRANSKNINGEN	6
3.2 LANDSTINGSSTYRELSENS UNDERLAG TILL DELÅRSRAPPORT.....	7
3.2.1 IAKTTAGELSER FRÅN GRANSKNINGEN	11
4 SVAR PÅ REVISIONSFRÅGOR	12
4.1 REKOMMENDATIONER	12

1. Sammanfattande analys

I jämförelse med tidigare år har landstingsstyrelsen utvecklat sin redovisning av måluppfyllelsen i delårsrapporten per augusti 2014. Landstingsstyrelsen har blivit tydligare med att kommentera resultat, lämna prognos för måluppfyllelse vid årets slut samt uppge inom vilka områden åtgärder är vidtagna för att rätta till avvikelser.

Redovisningen i delårsrapporten är dock ännu inte tillräckligt utvecklad för att man ska kunna bedöma om det är troligt att fullmäktiges mål kommer att nås vid årets slut. Ett grundläggande problem är att landstingsstyrelsen och övriga styrelser och nämnder i alltför liten utsträckning utvecklat mätbara mål. Detta bidrar till svårigheter när landstingsstyrelsen ska bedöma måluppfyllelsen.

Styrelsen konstaterar att ca en tredjedel av de mål som skulle ha följts upp i delårsrapporten inte varit möjliga att följa upp på grund av att det saknats uppgifter. Det är positivt att landstingsstyrelsen uppger att man avser att se över sina mål inför år 2015. Landstingsstyrelsen uppmanar övriga styrelser och nämnder att göra detsamma. Med anledning av iakttagelserna i granskningen lämnar vi följande rekommendationer till landstingsstyrelsen:

- Ta fram mätbara mål för det egna verksamhetsområdet. Mål som inte är mätbara eller som inte går att följa upp på grund av att det saknas underlag bör omformuleras eller tas bort.
- För dialog med övriga styrelser och nämnder om att mätbara mål är en förutsättning för såväl landstingsstyrelsen som övriga styrelser och nämnder att värdera resultat av genomförd verksamhet. Vissa styrelser och nämnder har endast i begränsad utsträckning formulerat mätbara mål.

2. Bakgrund

Fullmäktige har beslutat att man ska behandla två delårsrapporter. Den första delårsrapporten ska vara per den 30 april 2014 och den andra per 31 augusti 2014.

Landstingsstyrelsens delårsrapporter till landstingsfullmäktige ska ge svar på frågan om styrelser och nämnder håller sig till de beslut och direktiv som fullmäktige beslutat för styrelser och nämnder. Delårsrapporterna ska också innehålla prognoser om det är troligt att fullmäktiges mål kommer att uppnås vid årets slut.

Styrelser och nämnder ansvarar för att verksamheten bedrivs i enlighet med mål, beslut, riktlinjer och föreskrifter som gäller för verksamheten. Styrelserna och nämnderna ansvarar också för återrapporteringen till fullmäktige. Revisorerna ska bedöma om resultatet i delårsrapporten är förenligt med de mål fullmäktige beslutat.

2.1 Granskning år 2013

Landstingsstyrelsens delårsrapport per april 2013 var inte utformad på ett sådant sätt att det var möjligt att utläsa i vilken mån det var troligt att fullmäktiges verksamhetsmål skulle uppnås vid årets slut. I granskningen av delårsrapporten bedömde revisorerna att redovisningen i alltför hög grad hade avgränsats till det ekonomiska resultatmålet.

I delårsrapporten per augusti 2013 hade landstingsstyrelsen väsentligt utvecklat sin redovisning av resultat för verksamhetsmålen. I delårsrapporten per augusti 2013 hade landstingsstyrelsen även utvecklat redovisningen till att också omfatta övriga styrelser och nämnder.

Inom vissa områden behövde landstingsstyrelsen fortsätta arbetet med att utveckla sin redovisning. Revisorerna lämnade följande rekommendationer:

- För dialog med övriga styrelser och nämnder om att mätbara mål underlättar möjligheterna för såväl landstingsstyrelsen som övriga styrelser och nämnder att värdera resultatet av genomförd verksamhet. Vissa styrelser och nämnder hade endast i begränsad utsträckning formulerat mätbara mål.
- I analysen av måluppfyllelsen kunde landstingsstyrelsen ta mer hjälp av de mätbara mål som fanns redovisade i delårsrapporten. Analysen i delårsrapporten tenderade att beskriva genomförd verksamhet istället för att analysera resultat.
- Landstingsstyrelsen borde i delårsrapporten tydligare redovisa hur styrelsen bedömde att styrelser och nämnder uppnådde målen vid årets slut.
- Landstingsstyrelsen borde i delårsrapporten bli tydligare med att redogöra för vilka åtgärder styrelsen och övriga styrelser och nämnder vidtog i händelse av bedömda avvikelser från måluppfyllelse.

2.2 Revisionsfrågor, avgränsningar m.m.

Granskningen avser hur landstingsstyrelsen redovisar måluppfyllelsen i delårsrapporten per augusti 2014. De revisionsfrågor granskningen ska besvara är om:

- Verksamheten har bedrivits så att fullmäktiges mål uppnås?
- Redovisningen i delårsrapporten är tillräcklig för att man ska kunna bedöma om det är troligt att fullmäktiges verksamhetsmål uppnås vid årets slut?
- Landstingsstyrelsen har vidtagit tillräckliga åtgärder med anledning av revisorernas rekommendationer år 2013?

De bedömningsgrunder som utgör underlag för granskningens slutsatser är:

- Kommunallagen, 8 kap. 20 a § och 9 kap. 9 a §
- Lag om kommunal redovisning, 9 kap. 1 §

Granskningen omfattar inte frågan om det är troligt att landstingsstyrelsen vid årets slut kommer att uppnå fullmäktiges finansiella mål. Granskningen omfattar heller inte frågorna om delårsboks slutet är upprättat i enlighet med god redovisningssed, i enlighet med Lag om kommunal redovisning samt om delårsrapporten ger en rättvisande bild av landstingets resultat och ställning. Dessa frågor besvaras i en separat granskning (nr 12/2014).

3. Resultat av granskningen

3.1 Landstingsstyrelsens bedömning

I delårsrapporten redogör landstingsstyrelsen dels för styrelsens egna ansvarsområde som nämnd, dels för de underlag som övriga styrelser och nämnder lämnat till landstingsstyrelsen. Landstingsstyrelsen redovisar i inledningen av delårsrapporten sin samlade bedömning av måluppfyllelsen. Landstingsstyrelsen bedömer att ca hälften av de mål som styrelsen och nämnder skulle följa upp i delårsrapporten kommer att nås vid årets slut. Styrelsen bedömer att ca 20 procent av de mål som skulle följas upp i delårsrapporten inte kommer att nås vid årets slut. Resterande del av målen, ca 30 procent, går enligt landstingsstyrelsen inte att följa upp i delårsrapporten på grund av att det saknas uppgifter. Landstingsstyrelsen aviserar att man påbörjat en översyn av målstyrningen i syfte att ta fram mål som kan följas upp i delårsrapporterna. Landstingsstyrelsen uppmanar övriga styrelser och nämnder att också de bör se över sina mål.

Landstingsstyrelsen bedömer att en majoritet av styrelser och nämnders mål kommer att uppnås vid årets slut. Landstingsstyrelsen ser dock med oro på att vissa mål inte kommer att nås. Styrelsen redovisar att måluppfyllelse är låg inom mål för tillgänglighet samt för de åtgärdsplaner som finns för förbättrad ekonomi. Inom dessa områden pågår enligt styrelsen åtgärder för att säkerställa högre grad av måluppfyllelse.

Landstingsstyrelsen redovisar att tillgängligheten för besök inom hälso- och sjukvårdsnämndens område försämrats sedan delårsrapporten per april 2014. Landstingsstyrelsen uppger att hälso- och sjukvårdsnämnden signalerat att brist på opererande specialister medför att mål för tillgänglighet sannolikt inte kommer att nås vis årets slut. Landstingsstyrelsen redovisar att hälso- och sjukvårdsnämnden även prognostiserat att nämnden inte når en budget i balans för år 2014.

Efter det inledande avsnittet i delårsrapporten med landstingsstyrelsens samlade bedömning följer avsnitt med styrelsens bedömning av måluppfyllelsen för sitt ansvarsområde som nämnd. Därefter följer de bedömningar av måluppfyllelsen som övriga styrelser och nämnder gör för sina ansvarsområden. I ett ekonomiavsnitt redovisar landstingsstyrelsen för ekonomiskt utfall per augusti och prognoser för utfall vid årets slut. Resultatet av granskningen av den ekonomiska redovisningen finns som framgått sammanfattad i annan rapport.

3.1.1 Iakttagelser från granskningen

Granskningen visar att landstingsstyrelsen utvecklat sin redovisning i delårsrapporten per augusti 2014 jämfört med tidigare delårsrapporter. Landstingsstyrelsen har blivit tydligare med att kommentera resultat, lämna prognos för måluppfyllelse vid årets slut samt uppge inom vilka områden åtgärder är vidtagna för att rätta till avvikelser.

Negativ iakttagelse är att landstingsstyrelsen och de flesta övriga styrelser och nämnder i allt för liten utsträckning har mål som är mätbara och möjliga

att utvärdera. För flera av målen saknas också underlag för att kunna göra någon utvärdering per augusti 2014. Det är positivt att landstingsstyrelsen uppmärksammat bristerna i målstyrningen och uppger att man kommer att se över målen. Det är också positivt att landstingsstyrelsen uppmanar övriga styrelser och nämnder att göra detsamma.

3.2 Landstingsstyrelsens underlag till delårsrapport

Landstingsstyrelsen har lämnat direktiv till övriga styrelser och nämnder om att senast den 30 september 2014 lämna in sina underlag till delårsrapporten. Av tabellen nedan framgår att styrelsen för Vindelns folkhögskola inte beslutade om sin delårsrapport i tid enligt landstingsstyrelsens direktiv. Måltidsnämnden är en ny nämnd för år 2014. Nämndens verksamhet startar upp år 2015 och har för år 2014 inte beslutat om några delårsrapporter. Övriga styrelser och nämnder har i tid beslutat om sina delårsrapporter.

Styrelse/nämnd	Datum samt paragraf för beslut om delårsrapport
Hälso- och sjukvårdsnämnden	2014-09-30, § 101
Nämnden för funktionshinder och habilitering	2014-09-30 § 42
Nämnden för folkhälsa och primärvård i Skellefteå- och Norsjöområdet	2014-09-22, § 76
Nämnden för folkhälsa och primärvård i Umeåområdet	2014-09-25, § 72
Nämnden för folkhälsa och primärvård i Södra Lappland	2014-09-23, § 58
Vindelns folkhögskolestyrelse	2014-10-10, § 46
Storumans folkhögskolestyrelse	2014-09-26, § 42
Patientnämnden	2014-09-18 § 39
Kostnämnden i Lycksele	2014-09-08 § 40-41
Måltidsnämnden i Skellefteå	-

I tabellen nedan har vi sammanställt några av de viktigare iakttagelser vi gjort vid granskning av de underlag som övriga styrelser och nämnder lämnat till landstingsstyrelsens delårsrapport.

Styrelse eller nämnd	Kommentar
Landstingsstyrelsen (i egenskap av nämnd)	<p>Landstingsstyrelsen har inte utvecklat sin målstyrning i jämförelse med 2013. Vi bedömer att ca 40 procent av styrelsens mål är mätbara.</p> <p>Vår bedömning är att styrelsen i delårsrapporten har en tillfredsställande redovisning för cirka 30 procent av de mål som styrelsen avsåg att följa upp per augusti. För flera mål saknas underlag för att styrelsen ska kunna göra en bedömning av måluppfyllelsen vid årets slut. Landstingsstyrelsen konstaterar att den bristande redovisningen begränsar styrelsens möjligheter att vidta åtgärder för en ökad måluppfyllelse. En positiv iakttagelse är att styrelsen i delårsrapporten uttrycker en ambition att utveckla målstyrningen under år 2015 genom att formulera mål som är mätbara och möjliga att följa upp.</p> <p>Enligt uppgift i delårsrapporten kommer styrelsen vidta åtgärder inom områden med prognostiserad låg måluppfyllelse. Styrelsen lyfter särskilt fram tillgänglighetsområdet och personalsituationen som utmaningar. Verksamheterna inom styrelsens ansvarsområde redovisar sammanlagt ett underskott mot budget på 14 miljoner kronor per augusti 2014. Avvikelseberor enligt styrelsen på ökade kostnader för inköp av stafettläkare inom primärvården samt på kostnader för sjukhusproblematik inom verksamhetsområdet service. Styrelsen bedömer dock att vidtagna åtgärder kommer att bromsa kostnadsutvecklingen under resterande delen av året och att avvikelsen mot budget kan begränsas.</p>
Hälso- och sjukvårdsnämnden	<p>Nämnden har i större utsträckning än tidigare år formulerat mätbara mål. Vi bedömer att ca 80 procent av målen är mätbara. Nämnden har blivit bättre på att i delårsrapporten redovisa resultat av genomförd verksamhet i förhållande till de mätbara målen. Nämnden har också blivit bättre på att lämna prognoser för måluppfyllelse vid årets slut. Vi bedömer att nämnden i delårsrapporten har en tillfredsställande uppföljning för ca hälften av målen som nämnden avsåg att följa upp i delårsrapporten.</p> <p>Nämnden redovisade per augusti 2014 en negativ avvikelse mot budget med 63 miljoner kronor vilket motsvarade 2,6 procent. I förhållande till samma period år 2013 var det en förbättring med 17 miljoner kronor. Nämndens prognos för årets slut var ett underskott med 75 miljoner kronor i förhållande till budget vilket skulle mot-</p>

Styrelse eller nämnd	Kommentar
	<p>svara 2 procent. Nämnden förutsatte att nämnden fick aviserad återbetalning av AFA-premier för att delvis balansera det negativa ekonomiska resultatet. Enligt nämnden vidtogs åtgärder inom de områden där måluppfyllelsen var låg. Främst gällde det tillgänglighet och ekonomi. En stor utmaning enligt nämnden var att hantera de kraftigt ökade kostnaderna för hyrpersonal. Nämnden uppgav att man arbetade långsiktigt och i största möjliga mån undvek kortsiktiga generella åtgärder.</p>
<p>Nämnden för funktionshinder och habilitering</p>	<p>Nämndens mål för år 2014 har en tydlig koppling till fullmäktiges övergripande mål. Vår bedömning är att ca 75 procent av målen är mätbara.</p> <p>I delårsrapporten följer nämnden upp de tre mål som nämnden avsåg att följa upp enligt verksamhetsplanen. Nämnden gör bedömningen att ett mål är uppfyllt och att två av målen delvis är uppfyllda. Nämnden lämnar prognoser för måluppfyllelse vid årets slut. Vår bedömning är att två av målen inte är mätbara och att ett mål saknar en tillräcklig redovisning.</p> <p>Nämnden redovisade överskott mot budget per augusti 2014 med drygt 3 miljoner kronor vilket motsvarande 4,1 procent. Liksom vid delårsbokslutet per april 2014 redovisade basenheten hjälpmedel en positiv budgetavvikelse. För den basenhet som redovisade ett underskott har nämnden vidtagit åtgärder som påverkar intäkterna.</p>
<p>Nämnden för folkhälsa och primärvård i Skellefteå- och Norsjöområdet</p>	<p>Nämnden har inte utvecklat sin målstyrning jämfört med år 2013. Hälften av nämndens 28 mål är mätbara och möjliga att använda vid värdering av måluppfyllelse. Nämnden har uppgett att man i delårsrapporten ska följa upp 18 av sina mål. Vi bedömer att nämnden i delårsrapporten på ett tillfredsställande sätt följt upp 11 av dessa 18 mål (61%). Nämnden bedömer att "de huvudsakliga målen" kommer att uppfyllas vid årets slut.</p>
<p>Nämnden för folkhälsa och primärvård i Umeåområdet</p>	<p>Nämnden har inte utvecklat sin målstyrning jämfört med år 2013. Av nämndens 34 mål är 20 mål mätbara. Nämnden har uppgett att man i delårsrapporten ska följa upp 24 av sina mål. Vi bedömer att nämnden har en tillfredsställande uppföljning för 13 av målen (54%). Nämnden bedömer att målen är uppfyllda vid årets slut.</p>
<p>Nämnden för folkhälsa och primärvård i Södra Lappland</p>	<p>Nämnden har inte utvecklat sin målstyrning jämfört med tidigare år. Av nämndens 23 mål är 12 mätbara. I förhållande till mål i verksamhetsplanen så har nämnden en kraftigt avgränsad</p>

Styrelse eller nämnd	Kommentar
	<p>uppföljning i delårsrapporten. Inför år 2014 beslutade nämnden att man i delårsrapporterna endast skulle följa upp ett av sina 23 mål. Det mål nämnden avsåg att följa upp i delårsrapporten var antalet dialoger nämnden genomfört med patient- och pensionärsföreningar. Granskningen av delårsrapporten visar att nämnden på ett tillfredsställande sätt följt upp detta mål. Nämnden bedömer att man kommer att uppnå sina mål vid årets slut.</p>
Vindelns folkhögskolestyrelse	<p>Folkhögskolestyrelsens verksamhetsplan för år 2014 innehåller inga mätbara mål. Verksamhetsplanen har ingen tydlig koppling mot fullmäktiges mål. Det går därför inte att värdera folkhögskolestyrelsens resultat utifrån verksamhetsmål. I delårsrapporten uppger folkhögskolestyrelsen att de uppfyller lagar och regler som gäller för statliga bidrag till skolan.</p> <p>Folkhögskolestyrelsen uppger att bland annat fastighetsproblemen leder till en osäkerhet i ekonomin. Folkhögskolestyrelsens resultat per augusti 2014 visar på ett underskott mot budget med ca 122 000 kr. Det är en ökning med 22 000 kr sedan delårsbokslutet per april. Det saknas prognos för det ekonomiska resultatet vid årets slut.</p>
Storumans folkhögskolestyrelse	<p>Folkhögskolestyrelsens verksamhetsplan omfattar tre mätbara mål. Resultatet av målen har i delårsrapporten redovisats med koppling till fullmäktiges övergripande mål. Av redovisningen framgår att ett av målen redan är uppfyllt. Styrelsen har goda förhoppningar om att även övriga två mål kommer att vara uppfyllda innan årets slut.</p> <p>I övrigt uppger folkhögskolestyrelsen att de uppfyller lagar och regler som gäller för statliga bidrag till skolan.</p> <p>Folkhögskolestyrelsen uppger att det ekonomiska resultatet per augusti 2014 är helt i nivå med budget och att skolan fortsätter vidta åtgärder för att återställa underskott från tidigare år. Det finns i övrigt ingen ekonomisk prognos för resultatet vid årets slut.</p>
Patientnämnden	<p>Delårsrapporten beskriver nämndens verksamhet och utveckling av antalet ärenden inom olika verksamhetsområden på ett utförligt sätt. I likhet med delårsrapporten per april 2014 är dock rapporteringen av nämndens resultat summarisk och nämnden gör en generell bedömning av att samtliga beslutade aktiviteter har genomförts.</p> <p>Nämnden har inte gjort någon bedömning av om</p>

Styrelse eller nämnd	Kommentar
	det ekonomiska målet kommer att nås vid årets slut. Nämnden uppger att verksamheten under hösten kommer få ökade kostnader för bl.a. uppgradering av datasystem.
Kostnämnden i Lycksele	<p>Kostnämnden har utvecklat sin rapportering i jämförelse med tidigare års delårsrapporter. Nämnden har följt upp verksamhetsmålet om att producera en kvalitetssäker kost utifrån de kvalitetskrav som ställts från Lycksele kommun och landstinget på ett utförligt sätt. Av redovisningen framgår att verksamheten uppnår 11 av 17 uppställda kvalitetskrav.</p> <p>Nämnden redovisar ett underskott på 250 000 kr. Enligt nämnden beror underskottet på minskade intäkter från både kommun och landsting. Nämnden har under året vidtagit åtgärder i form av en prishöjning som ännu inte gett avsedd effekt.</p>
Måltidsnämnden i Skellefteå	Nämnden har inte lämnat någon delårsrapport. Nämnden är ny från år 2014 och hade sitt första sammanträde i juni 2014. Av protokollgranskning framgår att nämnden bedömer att måltidsverksamheten kommer starta den 1 januari 2015.

3.2.1 lakttagelser från granskningen

Ett grundläggande problem vid uppföljningen i delårsrapporten är att landstingsstyrelsen och flera av övriga styrelser och nämnder i alltför liten utsträckning utvecklat mätbara mål. Detta bidrar till svårigheter när styrelser och nämnder i sina underlag ska följa upp sina mål och bedöma måluppfyllelsen vid årets slut. Av granskningen framgår att flera av styrelserna och nämnderna har en allt för svagt utvecklad uppföljning i sina delårsrapporter.

Under arbetet med granskningen har vi upptäckt att styrelsen för Vindelns folkhögskola inte i tid beslutat om sin delårsrapport per augusti 2014. Vi konstaterar att landstingsstyrelsen lämnat kommentar om detta i delårsrapporten till fullmäktige.

4 Svar på revisionsfrågor

Granskningen visar att landstingsstyrelsen inte har en tillräckligt väl utvecklad redovisning för att man ska kunna bedöma måluppfyllelsen vid årets slut. I tabellen nedan har vi sammanställt svaren på våra revisionsfrågor.

Revisionsfrågor	Bedömning Ja/Nej	Vår kommentar
Har verksamheten bedrivits så att det är troligt att fullmäktiges verksamhetsmål uppnås?	-	Redovisningen är inte tillräckligt utvecklad för att det ska gå att besvara frågan om det är troligt att fullmäktiges mål kommer att nås vid årets slut.
Är redovisning i delårsrapporten tillräcklig för att man ska kunna bedöma om det är troligt att fullmäktiges verksamhetsmål uppnås vid årets slut?	Nej	Se kommentar ovan
Har landstingsstyrelsen vidtagit tillräckliga åtgärder med anledning av revisorernas rekommendationer år 2013?	Nej	I vissa delar har bedömningar och prognoser blivit tydligare. I allt för hög grad saknas dock mätbara mål eller underlag. Landstingsstyrelsen har inte vidtagit tillräckliga åtgärder med anledning av revisorernas rekommendationer år 2013.

4.1 Rekommendationer

Med utgångspunkt av iakttagelserna i granskningen lämnar vi följande rekommendationer:

- Ta fram mätbara mål för det egna verksamhetsområdet. Mål som inte är mätbara eller som inte går att följa upp på grund av att det saknas underlag bör omformuleras eller tas bort.
- För dialog med övriga styrelser och nämnder om att mätbara mål är en förutsättning för såväl landstingsstyrelsen som övriga styrelser och nämnder att värdera resultat av genomförd verksamhet. Vissa styrelser och nämnder har endast i begränsad utsträckning formulerat mätbara mål.

Umeå den 12 november 2014

Richard Norberg
Certifierad kommunal revisor